

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen, lagen om olycksfallsförsäkring och 6 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att sjukförsäkringslagen, lagen om olycksfallsförsäkring och lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras. Enligt förslaget ska det i lagarna tas in bestämmelser om hur den sänkande effekt som arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift, löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och sjukförsäkringens dagpenningsskatt har på förtjänstnivån ska beaktas i dagpenningarnas belopp. För närvarande förskrivs det årligen genom särskilda lagar om hur arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie inverkar på dagpenningarnas belopp.

I propositionen föreslås att det från de inkomster som ligger till grund för en dagpenningsskatt enligt sjukförsäkringslagen och

inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt från dagpenning enligt lagen om olycksfallsförsäkring ska avdras 60 procent av det sammanlagda beloppet av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift, löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och sjukförsäkringens dagpenningsskatt. Det föreslagna avdraget inverkar på motsvarande sätt på rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner samt på alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet och på vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2010.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Nuläge	3
2. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	3
3. Propositionens konsekvenser	4
3.1. Ekonomiska konsekvenser	4
3.2. Konsekvenser för förmånstagarna.....	5
4. Beredningen av propositionen	5
5. Samband med andra propositioner.....	5
DETALJMOTIVERING.....	6
1. Lagförslag.....	6
1.1. Sjukförsäkringslagen.....	6
11 kap. Beloppet av dagpenningförmånerna	6
1.2. Lagen om olycksfallsförsäkring.....	7
1.3. Lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	7
6 kap. Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet	7
2. Ikraftträdande.....	8
3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	8
LAGFÖRSLAGEN.....	9
om ändring av sjukförsäkringslagen	9
om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring	10
om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	11
BILAGA.....	12
PARALLELLTEXTER.....	12
om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	12

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Finansieringen av arbetspensionsskyddet och utkomstskyddet för arbetslösa ändrades under den första hälften av 1990-talet genom en uppdelning av finansieringsansvaret. Sedan 1993 har man hos löntagarna tagit ut arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. I och med arbetspensionsreformen betalar från och med ingången av år 2005 arbetstagare som fyllt 53 år en högre arbetspensionsförsäkringsavgift än personer under 53 år. År 2009 är arbetspensionsavgiften 4,3 procent av lönen för personer under 53 år och 5,4 procent för dem som fyllt 53 år. Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie uppgår år 2009 till 0,2 procent.

Det sammanlagda beloppet av avgifterna och premierna har åren 1993—2009 varierat mellan 3,2 procent och 6,1 procent. År 2009 är det sammanlagda beloppet av avgifterna och premierna 4,5 procent då löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie är 0,2 procent och arbetstagarens pensionsavgift för försäkrade under 53 år är 4,3 procent.

Den sänkande effekt som arbetstagaravgifterna har på förtjänstnivån har beaktats i de olika dagpenningarna genom det särskilda kalkylerade avdrag som reglerats genom lag. I fråga om de olika förmånerna har avdraget antingen gjorts från den arbetsinkomst som ligger till grund för dagpenningen eller från förmånen. I fråga om den dagpenning som utgår enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) görs avdraget från förmånen, medan avdraget i fråga om sjuk- och arbetslöshetsdagpenningar och de rehabiliteringspenningar som Folkpensionsanstalten utbetalar görs från den arbetsinkomst som ligger till grund för förmånen.

Beträffande avdraget och dess belopp har det sedan 1993 årligen stiftats en särskild lag om beaktande av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar. Närmare bestämmelser om hur avdraget görs i fråga om olika förmånslag har utfärdats genom förordningar av so-

cial- och hälsovårdsministeriet. Storleken på detta avdrag har varierat från 1,5 procent till cirka 5 procent. År 2009 har avdraget varit 4,5 procent.

Sjukförsäkringens dagpenningspremie har tagits ut på löne- och arbetsinkomsterna sedan 2006. År 2009 är premien 0,7 procent. Dagpenningspremien har inte beaktats som en faktor som sänker förtjänstnivån, även om premien till fullo motsvarar arbetspensionsavgiften och arbetslöshetsförsäkringspremien.

2. Målsättning och de viktigaste förslagen

Inom socialförsäkringen är syftet med dagpenningen att säkerställa en skälig utkomst för den försäkrade i situationer där den försäkrade till följd av sjukdom, olycksfall, arbetslöshet eller någon annan motsvarande orsak är förhindrad att få normal förvärvsinkomst. Dagpenningen fastställs i de olika systemen som en procentuell andel av den förvärvsinkomst som ligger till grund för dagpenningen. Sålunda ska den förvärvsinkomst som ligger till grund för dagpenningen fastställas så, att den i så hög grad som möjligt motsvarar den försäkrades gängse förtjänstnivå. Därför används som grund för förvärvsinkomsten i stället för den senast utbetalda lönen i regel den försäkrades i beskattningen fastställda inkomst eller medeltalet under en längre tid.

De lagstadgade arbetstagaravgifter som tas ut på arbetstagarens lön sänker personens förtjänstnivå under den tid han eller hon är i arbetslivet. Om en person t.ex. på grund av sjukdom är förhindrad att arbeta har han eller hon rätt till sjukdagpenning. Dagpenningens storlek bestäms i sjukförsäkringslagen. Förmånen som tillkommer den försäkrade ersätter den förlorade inkomst som följer av sjukdom, till den nivå som anges i sjukförsäkringslagen. Sjukdagpenningen är skattepliktig inkomst för personen i fråga, men på den uttas inga arbetstagaravgifter motsvarande dem som tas ut på lönen. De lagstadgade arbetstagaravgifter som tas ut på löneinkoms-

ten beaktas likväl enligt gällande lag vid fastställandet av förmånen och på så sätt försöker man bibehålla förmånens ersättningsgrad i förhållande till lönen på relativt sett samma nivå.

Dagpenningförmånernas ersättningsnivå i relation till de arbetsinkomster som ligger till grund för förmånerna varierar i de olika förmånssystemen. Skillnaderna beror på att förmånerna tjänar olika syften och ändamål. T.ex. i fråga om nivån (100 procent) på dagpenningen enligt olycksfallsförsäkringen har man bl.a. beaktat det skadeståndselement som hänför sig till förmånen. På grund av den höga ersättningsnivån kan den dagpenningförmån som betalas enligt olycksfallsförsäkringen vara lika stor som den arbetsinkomst som ligger till grund för förmånen, och nettoförmånen utan avdrag uppgår då till ett högre belopp än den nettolön som ligger till grund för förmånen. Detta är dock ett undantag. I fråga om de olika förmånerna har dagpenningens nivå i förhållande till lönen i de enskilda förmånslagarna i regel bestämts så, att den utgör en viss proportionell andel av lönen.

Det är ändamålsenligt att en bättre utkomst fås av arbete än av socialskydd. Om man i de dagpenningförmåner som grundar sig på bruttoinkomsterna inte beaktade den sänkande effekt som de arbetstagaravgifter vilka tas ut på lönen har på förtjänstnivån, skulle nivån i fråga om socialförsäkringsförmånen inte stå i rätt relation till löneinkomsten.

Arbetstagaravgifterna är avdragbara i beskattningen. Arbetstagaravgifterna sänker därför inte nettoinkomsterna till fullt belopp. Avgiftsbördan i netto är ca 60 procent då inkomsterna uppgår till 1 875—2 917 euro i månaden, och ca 55 procent då inkomsterna uppgår till 3 120—5 200 euro i månaden.

Syftet med propositionen är att genom bestående lagstiftning föreskriva om de grunder genom vilka den sänkande effekt som arbetstagaravgifterna har på förtjänstnivå ska beaktas vid fastställandet av dagpenningförmånen. För att avdraget så exakt som möjligt ska motsvara arbetstagaravgifternas effekt på inkomsterna, föreslås att också sjukförsäkringens dagpenningspremie och beskattningens effekt ska beaktas i avdragsbeloppet. På basis av detta föreslås att avdraget ska utgöra

60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningspremie, arbetstagararens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Den föreslagna ändringen medför att det avdrag som görs på arbetsinkomsterna sänks. År 2009 har avdraget varit 4,5 procent medan det enligt det föreslagna sättet att bestämma avdraget skulle vara 3,12 procent. I stället för i särskilda lagar ska det föreskrivas om avdraget i sjukförsäkringslagen (1224/2004), lagen om olycksfallsförsäkring och lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) i samband med bestämmelserna om förmånens belopp. Syftet med lagändringarna är inte att ändra nuvarande avdragspraxis, utan endast att genom bestående lagstiftning fastställa det belopp som avdras.

3. Propositionens konsekvenser

3.1. Ekonomiska konsekvenser

År 2010 beräknas sjukförsäkringens dagpenningspremie uppgå till 0,93 procent, arbetspensionsförsäkringsavgiften för personer under 53 till 4,5 procent och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie till 0,4 procent. Det föreslagna avdraget är således 3,5 procent. Det väntas minska utgifterna för sjukdagpenningen, föräldrapenningen och rehabiliteringspenningen med sammanlagt ca 48 miljoner euro på nivån för de totala utgifterna. På motsvarande sätt är utgifterna för arbetslöshetsdagpenningen, inklusive alterneringsersättning uppskattningsvis ca 75 miljoner euro större om inte nämnda avdrag görs.

Om det föreslagna avdraget inte görs från de nya dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen som ska betalas år 2010 inverkar utgiftsökningen höjande på de utgifter för arbetsinkomstförsäkring som arbetsgivarna och de försäkrade ska finansiera. På grund av den finansieringsreform inom sjukförsäkringen som trädde i kraft vid ingången av 2006 har avdraget inga direkta effekter på statens utgifter. Utgiftsökningen realiseras allteftersom nya dagpenningar beviljas. På avgiftsnivå uppskattas effekten till 0,03 procentenheter både för arbetsgivare och för de försäkrade. År 2010 uppskattas effekten till ca 75 procent och 36 milj. euro av den totala utgifts-

ökningen. Effekten på avgiftsnivå beräknas till 0,03 procentenheter både för arbetsgivare och för de försäkrade.

I fråga om utkomstskyddet för arbetslösa betalar staten de utgifter som motsvarar grunddagpenningen, och därför inverkar utgiftsökningen i fråga om förtjänstdelen inte på statens utgifter. Däremot inverkar utgiftsökningen till fullt belopp på nivån på de arbetslöshetsförsäkringspremier som arbetsgivarna och löntagarna ska betala. På avgifts- och premienivå uppskattas effekten till 0,04 procentenheter. Utgiftsökningen realiserar allteftersom nya dagpenningar beviljas. År 2010 beräknas effekten till ca 26 miljoner euro i fråga om de totala utgifterna och 0,02 procentenheter på avgifts- och premienivå.

3.2. Konsekvenser för förmånstagarna

Det föreslagna avdraget är 3,5 procent, dvs. en procentenhet lägre än år 2009.

Avdraget beräknas minska beloppet av den inkomstrelaterade arbetslöshetsdagpenningen med 0,74 euro per dag om inkomsterna per månad är 1 000 euro. Om inkomsterna är 2 000 euro per månad, minskar dagpenningen med 1,48 euro per dag, och om inkomsterna är 3 000 euro per månad minskar dagpenningen med 0,99 euro per dag. Effekten blir större om den inkomstrelaterade dagpenningen inkluderar förhöjd förtjänstdel eller omställningsskyddstillägg.

I fråga om sjukdagpenningen, föräldrapenningen och rehabiliteringspenningen innebär förslaget en sänkning med 3,5 procent vid inkomster som understiger 33 000 per år, och vid större årsinkomster med 2—3 procent.

4. Beredningen av propositionen

Regeringen tillsatte den 14 juni 2007 en kommitté för att bereda en reform av den sociala tryggheten (Sata-kommittén). Kommittén ska bl.a. utarbeta ett förslag till utveckling av förtjänstskyddet. Den 21 januari 2009 enades arbetsmarknadsorganisationerna om

förslag som gäller pensionspolitiken och utkomstskyddet för arbetslösa för åren 2009—2014.

Arbetsmarknadsorganisationernas överenskommelse innehåller ett förslag om att den sänkande effekt som arbetstagaravgifterna har på förtjänstnivån ska beaktas så, att avdraget utgör 60 procent av det sammanlagda beloppet av arbetslöshetsförsäkringspremien, arbetspensionsavgiften och sjukförsäkringens dagpenningsskatt. Organisationernas förslag ingår i det förslag till grundläggande linjer för en totalreform som Sata-kommittén lade fram den 27 januari 2009.

Social- och hälsovårdsutskottet har upprepade gånger konstaterat att sättet på vilket dagpenningar fastställs bör basera sig på bestående lagstiftning och att undantagsbestämmelserna bör frångås i syfte att åstadkomma större öppenhet och insyn i systemet.

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. I samband med beredningen har de centrala arbetsmarknadsorganisationerna, Folkpensionsanstalten, Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund och Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf hörts.

5. Samband med andra propositioner

Regeringen överlämnar dessutom en proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och av vissa lagar i samband med den samt en proposition med förslag till lag om temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I den senare propositionen föreslås en temporär ändring av 6 kap. 4 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Dessutom har regeringen överlämnat en proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om vuxenutbildningsstöd. I den föreslås att beloppet av vuxenutbildningsstödet ska beräknas på samma arbetsinkomster som beloppet av arbetslöshetsdagpenningen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Sjukförsäkringslagen

11 kap. **Beloppet av dagpenningförmånerna**

4 a §. Försäkringsavgifter och försäkringspremier som dras av från arbetsinkomsterna. Det föreslås att en ny 4 a § tas in i lagen. Det ska där föreskrivas om det avdrag som görs från de arbetsinkomster som ligger till grund för dagpenningen när beloppet av dagpenningförmåner enligt sjukförsäkringslagen räknas ut. Möjligheten att göra avdrag har senast baserat sig på lagen om beaktande av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar (1018/2008) och den ministerieförordning som har utfärdats med stöd av den, dvs. social- och hälsovårdsministeriets förordning om beaktande av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om dagpenning enligt sjukförsäkringssystemet och rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (1027/2008). Den föreslagna bestämmelsen ska i sak motsvara gällande lagstiftning, med undantag för avdragsbeloppet. Avsikten med bestämmelsen är inte att ändra vedertagen tillämpningspraxis.

Avdraget föreslås vara 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningsspremie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen, arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift enligt första meningen i 153 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998). Försäkringsavgifterna och försäkringspremierna anges med en hundraedels noggrannhet och avdraget avrundas på motsvarande sätt till närmaste hundraedel.

Avdraget ska göras från sådan försäkrings-

lön som avses i 11 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten och sådana vid beskattningen konstaterade i arbets- och tjänsteförhållanden erhållna arbetsinkomster som avses i 11 kap. 3 § eller sådana i arbets- och tjänsteförhållanden erhållna arbetsinkomster som har utretts i enlighet med 11 kap. 4 §. I 72 § i lagen om pension för arbetstagare föreskrivs om den inkomst som utgör grund för pensionen (försäkringslön) när en arbetstagare från Finland sänds utomlands för att arbeta eller när arbetstagaren anställs utomlands så att han eller hon omfattas av tillämpningsområdet för lagen om pension för arbetstagare. Då betraktas den lön som skulle betalas för motsvarande arbete i Finland som den arbetsinkomst som utgör grund för pensionen. Om motsvarande arbete inte finns i Finland, betraktas den lön som annars kan anses motsvara nämnda arbete som arbetsinkomst. Även på en sådan försäkringslön uttas lagstadgade socialskyddsavgifter och det är därför motiverat att avdrag görs också från försäkringslönen. I övrigt ska dagpenningförmånerna i allmänhet bestämmas antingen på basis av de vid beskattningen konstaterade arbetsinkomsterna eller på basis av den försäkrades utredning om inkomsterna för en sexmånadersperiod. Till den del arbetsinkomsterna har intjänats inom ramen för ett arbets- eller tjänsteförhållande, ska avdrag göras från de arbetsinkomster som ligger till grund för förmånen. Avdrag ska däremot inte göras från arbetsinkomster som härrör från företagsverksamhet.

Beloppet av avdraget ska bestämmas på basis av beloppet av de arbetstagaravgifter som fastställts för dagpenningförmånens begynnelseår, även om arbetsinkomsterna helt eller delvis skulle ha tjänats in under ett tidigare år.

I 32 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) föreskrivs om rehabiliteringspenningens belopp. Enligt lagens 32 § 1 mom. uppgår rehabiliteringspenningen till minst beloppet av den dagpenning som rehabiliteringsklienten enligt sjukförsäkringslagen hade varit berättigad till om han

eller hon hade blivit arbetsoförmögen när rehabiliteringen började. För att fastställa rehabiliteringspenningen används de arbetsinkomster som vid den tidpunkt då rehabiliteringen inleds ska läggas till grund för sjukdagpenningen. Eftersom det görs avdrag från de arbetsinkomster som ligger till grund för sjukdagpenningen, inverkar ett avdrag som görs från arbetsinkomster som ligger till grund för en dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen även sänkande på rehabiliteringspenningen.

1.2. Lagen om olycksfallsförsäkring

16 b §. *Det föreslås att en ny 16 § tas in i lagen.* Den ska innehålla bestämmelser om avdrag från dagpenningen. Möjligheten att göra avdrag har senast baserat sig på lagen om beaktande av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar och den ministerieförordning som har utfärdats med stöd av den, dvs. social- och hälsovårdsministeriets förordning om beaktande av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om dagpenningar som utbetalas med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring (1029/2008). Den föreslagna bestämmelsen ska i sak motsvara gällande lagstiftning, med undantag för avdragsbeloppet. Avsikten med bestämmelsen är inte att ändra vedertagen tillämpningspraxis.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om avdrag. Avdraget föreslås vara 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningsspremie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen (1224/2004), arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift enligt första meningen i 153 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998). Försäkringsavgifterna och försäkringspremierna anges med en hundraedels noggrannhet och avdraget avrundas på motsvarande sätt till närmaste hundraedel. Avdraget ska göras från den dagpenning som betalas till löntagare. Avdrag ska inte göras från andra för-

måner enligt lagen om olycksfallsförsäkring, även om de skulle basera sig på sådana inkomster på vilka ovannämnda försäkringsavgifter eller försäkringspremier har tagits ut.

I paragrafens 2 mom. ska ingå bestämmelser om undantag från möjligheten att göra avdrag. Avdrag görs inte från dagpenning som betalas till arbetsgivaren. Dagpenning betalas till arbetsgivaren när denne har betalt lön för sjukdomstiden till arbetstagaren. Det finns då ingen grund att göra avdrag, eftersom det är fråga om ersättning till arbetsgivaren för kostnader på grund av olycksfall. Avdrag görs inte heller från en dagpenning som grundar sig på företagarikomster, eftersom försäkringsavgifter eller försäkringspremier som ligger till grund för avdraget inte tas ut på företagarikomsterna. Ett undantag utgör sjukförsäkringens dagpenningsspremie. Om en person får dagpenning på basis av såväl löneinkomster som företagarikomster, ska avdraget göras endast på den del av dagpenningen som grundar sig på löneinkomsterna. I 28 § 6 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring föreskrivs om minimibeloppet av årsarbetsförtjänsten, vilket används som grund för dagpenningen när inkomsterna ligger under den i lag angivna minimigränsen. Eftersom det är fråga om minimiinkomster görs det inte heller något avdrag från dagpenning som grundar sig på dessa inkomster. Förslaget motsvarar vedertagen praxis.

1.3. Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

6 kap. Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

4 §. *Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att det där föreskrivs om avdrag som görs från den lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning. Möjligheten att göra avdrag har senast baserat sig på lagen om beaktande av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om vissa dagpenningar och den ministerieförordning som har utfärdats med stöd av den, dvs. social- och hälsovårdsministeriets förordning om beaktande

av arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie då dagpenningar betalas ut med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1028/2008). Den föreslagna bestämmelsen ska i sak motsvara gällande lagstiftning, med undantag för avdragsbeloppet. Avsikten med bestämmelsen är inte att ändra vedertagen tillämpningspraxis.

Avdraget föreslås vara 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringsdagpenningspremie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen (1224/2004), arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift enligt första meningen i 153 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998). Försäkringsavgifterna och försäkringspremierna anges med en hundraedels noggrannhet och avdraget avrundas på motsvarande sätt till närmaste hundraedel.

Avdraget ska göras från den lön som ligger till grund för dagpenningen eller, om dagpenningen bestäms utgående från årsinkomsten, från årsinkomstens arbetsinkomstandel. Avdragsbeloppet ska bestämmas på basis av beloppet av arbetstagaravgifter som fastställts för det år under vilket den tidsperiod som uppfyller arbetsvillkoret upphör. Om den lön som utgör grund för dagpenningen justeras i enlighet med 14 kap. 2 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa med en lönekoeficient som ligger på nivån för dagpenningens begynnelse tidpunkt, görs från arbetsinkomsten ett avdrag som bestäms enligt arbetstagaravgifterna för dagpenningens begynnelseår.

Enligt 15 § 1 mom. i lagen om alterneringsledighet (1305/2002) är alterneringssättningens fulla belopp 70 eller 80 procent av den arbetslöshetsdagpenning som personen, om han eller hon var arbetslös, skulle ha rätt till. Regeringen har överlämnat en proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000). Enligt propositionen ska beloppet av vuxenutbildningsstödet beräknas på samma sätt som beloppet av arbetslöshetsdagpenningen. Ett avdrag som görs från den

arbetsinkomst som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenningen inverkar därmed också sänkande på beloppet av alterneringssättningens och vuxenutbildningsstödet.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Med tanke på lagstiftningsordningen intar 19 § 2 mom. i Finlands grundlag en central ställning. Begreppet tryggad grundläggande försörjning i Finlands grundlag är oberoende av den gällande socialskyddslagstiftningen. Avsikten med bestämmelsen är således inte att trygga enskilda förmåner eller att som sådan bevara nivån på dessa förmåner, som regleras genom vanliga lagar. Lagstiftarens intention är att de socialskyddssystem som tryggar den grundläggande försörjningen ska göras så heltäckande att inga grupper ställs utanför systemen. Systemen behöver likväl inte omfatta personer som, enligt en helhetsbedömning, genom de lagstadgade systemen för utkomstskyddet och sin situation i övrigt, t.ex. familjeförhållanden, har förutsättningar att försörja sig fastän deras normala utkomstmöjligheter t.ex. på grund av sjukdom har försämrats. Sådana ändringar som innebär ett väsentligt ingrepp i det tryggande av den grundläggande försörjningen som skyddas på ovan nämnt sätt motsvarar alltså inte kraven i 19 § 2 mom. i Finlands grundlag.

Grundlagsutskottet har inte sett något problem i att löntagarnas specialavgifter beaktas i de på arbetsinkomsten grundade dagpenningsförmånerna. I enlighet med det ovan anförda kan regeringens proposition inte anses innehålla förslag som skulle försvaga det skydd för den grundläggande försörjningen som avses i 19 § 2 mom. i grundlagen. Därför kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 11 kap. i sjukförsäkringslagen av den 21 december 2004 (1224/2004) en ny 4 a §
som följer:

11 kap.

Beloppet av dagpenningförmåner

4 a §

*Försäkringsavgifter och försäkringspremier
som dras av från arbetsinkomsterna*

Vid beräkning av beloppet av dagpenningförmånen avdras från arbetsinkomsterna 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningsskatt enligt 18 kap. 21 § 1 mom., arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift för personer under 53 år enligt 153 § 1 mom. i lagen om pension

för arbetstagare och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998). Avdraget görs från sådan försäkringslön som avses i 2 § 1 mom. 3 punkten i detta kapitel och sådana vid beskattningen konstaterade i arbets- och tjänsteförhållanden erhållna arbetsinkomster som avses i 3 § eller sådana i arbets- och tjänsteförhållanden erhållna arbetsinkomster som har utretts i enlighet med 4 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.**Lag****om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen av den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/1948) en ny 16 b §
som följer:

16 b §

Från den dagpenning som avses i 16 §
1 mom. avdras 60 procent av det samman-
lagda beloppet av sjukförsäkringens dagpen-
ningspremie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i
sjukförsäkringslagen (1224/2004), arbetsta-
garens arbetspensionsförsäkringsavgift för
personer under 53 år enligt 153 § 1 mom. i
lagen om pension för arbetstagare (395/2006)
och löntagares arbetslöshetsförsäkringspre-
mie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansie-
ring av arbetslöshetsförmåner (555/1998).

Avdrag görs inte från dagpenning som

- 1) betalas till arbetsgivaren,
- 2) baserar sig på företagarrinkomster eller
på arbete som försäkrats enligt lagen om
olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare,
- 3) baserar sig på årsarbetsförtjänst enligt
28 § 6 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.

3.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 6 kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 472/2009, som följer:

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

4 §

Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning

Den lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning beräknas utgående från personens stabiliserade lön för den tid omedelbart innan arbetslösheten började under vilken han eller hon har uppfyllt löntagares arbetsvillkor. Om arbetet och löneinkomsten har varit av säsongbetonad natur, beräknas den inkomstrelaterade dagpenningen på årsinkomsten. Vid beräkning av

den lön som ligger till grund för dagpenningen avdras från lönen eller från årsinkomstens arbetsinkomstandel 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningspremie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen, arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift för personer under 53 år enligt 153 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 16 oktober 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Liisa Hyssälä*

3.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002)
6 kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 472/2009, som följer:

Gällande lydelse

6 kap.

**Arbetslöshetsdagpenningens belopp och
varaktighet**

4 §

*Lön som ligger till grund för löntagares in-
komstrelaterade dagpenning*

Den lön som ligger till grund för löntaga-
res inkomstrelaterade dagpenning beräknas
utgående från personens stabiliserade lön
för den tid omedelbart innan arbetslösheten
började under vilken han eller hon har upp-
fyllt löntagares arbetsvillkor. Om arbetet
och löneinkomsten har varit av säsongbeto-
nad natur, beräknas den inkomstrelaterade
dagpenningen på årsinkomsten.

Föreslagen lydelse

6 kap.

**Arbetslöshetsdagpenningens belopp och
varaktighet**

4 §

*Lön som ligger till grund för löntagares in-
komstrelaterade dagpenning*

Den lön som ligger till grund för löntaga-
res inkomstrelaterade dagpenning beräknas
utgående från personens stabiliserade lön
för den tid omedelbart innan arbetslösheten
började under vilken han eller hon har upp-
fyllt löntagares arbetsvillkor. Om arbetet
och löneinkomsten har varit av säsongbeto-
nad natur, beräknas den inkomstrelaterade
dagpenningen på årsinkomsten. *Vid beräk-
ning av den lön som ligger till grund för
dagpenningen avdras från lönen eller från
årsinkomstens arbetsinkomstandel 60 pro-
cent av det sammanlagda beloppet av sjuk-
försäkringens dagpenningspremie enligt
18 kap. 21 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen,
arbetstagarens arbetspensionsförsäkrings-
avgift för personer under 53 år enligt 153 §
1 mom. i lagen om pension för arbetstagare
och löntagares arbetslöshetsförsäkrings-
premie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finan-
siering av arbetslöshetsförmåner.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.